

Starea Națiunii

Construirea unui instrument inovator pentru
fundamentarea politicilor publice (SIPOCA 11)

RAPORT DE ANALIZĂ

Barometrul de opinie în domeniul Educației

Cuprins

1. Introducere	4
2. Fundamentare teoretică	5
3. Metodologia cercetării	6
4. Analiza datelor	7
5. Concluzii	18
6. Bibliografie	19

Barometrul de opinie în domeniul Educației

1. Introducere

În contextul economiei cunoașterii, al competiției globale pe piața forței de muncă și a strategiei Uniunii Europene cu privire la creșterea procentului de persoane cu studii superioare (European Commission, 2010), sistemul de învățământ românesc trebuie să ofere servicii de calitate, adaptate schimbărilor tehnologice și culturale din prezent și să le prefigureze pe cele din viitor. Mai mult, sistemul de învățământ românesc trebuie să beneficieze de încredere ridicată din partea elevilor, studenților, părinților și angajatorilor. Pentru a dezvolta politici publice care să ducă la îndeplinirea acestor obiective generale, este nevoie să cunoaștem percepției populației cu privire la sistemul de educație din România.

Un element important într-o asemenea investigație este compararea percepției indivizilor cu privire la diferențele calitative între sistemul de educație românesc și celelalte sisteme de educație din Uniunea Europeană. Migrația forței de muncă în statele mai dezvoltate și a absolvenților de liceu care studiază în universitățile occidentale, mai ales în cele din Marea Britanie și Franța, reprezintă un fenomen cu efecte complexe, care este luat în considerare în acest studiu.

Aceste aspecte trebuie analizate și în funcție de experiența directă pe care cetățenii români au avut-o sau o au cu sistemul de învățământ românesc. Prin urmare, trebuie analizate datele în funcție de nivelul de educație sau luându-se în considerare dacă respondenții au copii în sistemul de învățământ din România.

Concluziile studiului sunt relevante pentru persoanele implicate în managementul din sistemul de învățământ românesc, de la directorii de școli la conducerea Ministerului Învățământului. Politicile publice din domeniul educației trebuie să țină cont de gradul de satisfacție al populației și de nivelul de încredere în sistemul de învățământ. Iar acest studiu oferă astfel de date, care pot fundamenta viitoare politici sociale în domeniul educației.

2. Fundamentare teoretică

Strategia Uniunii Europene pentru perioada 2010-2020 a stabilit continuarea eforturilor statelor membre pentru a transforma UE nu doar într-o economie bazată pe cunoaștere și performanță, ci și favorabilă incluziunii sociale, în care să scadă numărul de persoane amenințate de sărăcie. Unul dintre cele cinci obiective principale ale UE pentru 2020 este ca "rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare" (Comisia Europeană, 2010). Cu privire la aceste aspecte cheie în evaluarea sistemelor de învățământ în toate țările membre ale Uniunii Europene, datele oferite de Eurostat arată că România se află mai degrabă în grupul de țări cu o rată ridicată a abandonului școlar timpuriu (18.1% în anul 2017, comparativ cu 10.6% media UE) și cu un procent scăzut de persoane cu studii superioare (26.3% în anul 2017, comparativ cu 39.9% media UE). Aceste date oferă o imagine generală a sistemului de învățământ românesc, dar arată totodată care este decalajul pe care îl avem de parcurs față de media UE și mai ales față de state membre cu o situație foarte bună în această privință (Lituania avea, în anul 2017, 58% persoane cu studii superioare în populația cu vârsta 30-34 ani, iar Croația avea doar 3.1% copii cu abandon școlar timpuriu).

Încrederea în instituții reprezintă o formă de capital social necesară oricărei strategii de dezvoltare, inclusiv în strategiile privind dezvoltarea sistemului de învățământ românesc. Cercetarea realizată de Robert Putnam și colaboratorii săi (2001) arată cât de importantă este încrederea în oameni și în instituții pentru ca societatea să prospere. Autorii au realizat o cercetare în Italia și au ajuns la concluzia că un factor important care explică decalajul de dezvoltare între nordul și sudul Italiei este nivelul de încredere în ceilalți și în instituții, nivel care se transmite mai ales prin procesul de socializare. La finalul studiului, autorii au pus problema șanselor ca realitatea socială să se schimbe și ce poate fi făcut în acest sens, iar dezbaterea lansată de Putnam și colaboratorii săi ne amintește de vechea dilemă a dezvoltării societății românești cu privire la relația dintre forme și fond (Schifirneț, 2007). Plecând de la aceste teorii, putem ridica problema introducerii de politici și instituții noi, care sunt specifice unei societăți a încrederii reciproce, într-o societate cu un nivel scăzut al acestui capital social. Dacă oamenii nu au încredere în sistemul de învățământ românesc, atunci ei își vor dori mai mult să studieze și apoi să lucreze în afara României, cu toate consecințele negative în plan social, economic și demografic asupra țării noastre. Trebuie subliniat totuși că migrația creierelor (brain drain) nu are doar efecte negative (vezi conceptul de brain gain asociat celui de brain gain – Frunzaru, 2012, p. 114), dar efectele sunt preponderent negative. De exemplu, cercetătorii sau medicii români care migrează în state mai dezvoltate beneficiază de dotări tehnice superioare celor din România și se pot dezvolta mai bine profesional în aceste țări.

Percepția privind sistemul de învățământ este măsurată și în contextul schimbării rolului sistemelor de învățământ care sunt din ce în ce mai conectate la cerințele pieței muncii și mai puțin orientate către dezvoltarea culturii generale sau către dezvoltarea intelectuală (Frunzaru, 2015). De asemenea, trebuie să luăm în considerare și faptul că învățământul devine nu doar un element cheie pentru piața muncii, ci și pentru politicile sociale, deoarece reprezintă o soluție pentru diminuarea sărăciei și a excluziunii sociale.

3. Metodologia cercetării

Universul cercetării.

Eșantionul este alcătuit din populația adultă, neinstituționalizată a României, ca populație standard din care se selectează eșantioane reprezentative la nivel național.

Volumul și tipul eșantionului.

Numărul participanților la studiu este de 848 de persoane. Eșantionul este de tip stratificat bistadial cu selecție probabilistă a gospodăriilor (aleatoriu simplu) și a persoanelor (metoda "cea mai tânără persoană din gospodărie"). Eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă, neinstituționalizată a României.

Metoda și perioada de culegere a datelor.

Datele cercetării au fost culese prin intermediul interviurilor telefonice (CATI), în luna septembrie, 2018.

Marja de eroare și ponderarea datelor.

Eroarea maximă de eșantionare, la un nivel de încredere de 95%, este de +/- 3.4%. S-a folosit ponderarea proporțională iterativă (Raking / Rim) pentru corectarea probabilităților inegale de selecție și pentru ajustarea ratelor neuniforme de non-răspuns. Criteriile de ponderare utilizate au fost: sexul, vârsta, nivelul de educație, etnia, ocupația, regiunea și mărimea localității.

Suma procentelor

Suma procentelor poate diferi uneori cu +/- 1 punct procentual față de 100% datorită rotunjirii fără virgulă a valorilor. În cazul întrebărilor cu răspuns multiplu, suma răspunsurilor poate fi semnificativ mai mare de 100% datorită caracterului cumulativ al prezentării datelor.

Alte tipuri de erori

Pe lângă erorile de eșantionare, alte aspecte metodologice (modul de formulare a întrebărilor, dificultățile practice de culegere a datelor, mecanismele de apărare psihologică ale respondenților în cazul întrebărilor sensibile sau care predispun la conformism social) pot induce erori suplimentare care nu pot fi contorizate în marja statistică de eșantionare.

4. Analiza datelor

Datele cercetării arată că românii tind să aibă puțină încredere în sistemul de învățământ românesc. Astfel, peste 55% dintre respondenți au afirmat că în domeniul educației, față de acum cinci ani, lucrurile merg mai puțin bine sau mult mai puțin bine, iar aproximativ 70% consideră că, față de media Uniunii Europene, lucrurile merg mai puțin bine în sistemul de învățământ din România. În condițiile în care la prima întrebare aproximativ 10%, iar la a doua întrebare peste 16% au răspuns că nu știu răspunsul, putem observa că mult mai puțini evaluează pozitiv sistemul de învățământ românesc în comparație cu cei care evaluează negativ.

Dacă luăm în considerare percepția respondenților cu privire la calitatea fiecărei nivel de învățământ, putem observa că niciun tip de învățământ nu este considerat de mai mult de jumătate din respondenți ca având calitate bună sau foarte bună (**Figura 1**). Învățământul preșcolar și cel universitar de licență se bucură de cea mai mare încredere, iar învățământul profesional și cel non-formal sau informal au parte de cea mai mică încredere. Putem observa că pe măsură ce ne apropiem de nivelul de învățământ liceal și profesional scade calitatea percepută a învățământului. Învățământul universitar de licență se bucură de mai mare încredere din partea populației. Deși învățământul doctoral este cea mai avansată formă de învățământ de nivel terțiar, aceasta se bucură de cea mai puțină încredere din partea populației.

O posibilă explicație sunt dezbaterile din media legate de suspiciunile de plagiat ale unor teze de doctorat. Trebuie punctat totuși că un procent semnificativ de persoane intervievate au răspuns că nu știu răspunsul la întrebările cu privire la calitatea nivelurilor de învățământ din România. Astfel, aproximativ 35% dintre respondenți au spus că studiile de doctorat din România au calitate bună și foarte bună, în timp ce 18% consideră că acestea sunt de calitate proastă și foarte proastă. Peste 37% nu știu răspunsul sau, foarte puțini, nu doresc să răspundă la această întrebare.

Așa cum era de așteptat, cele mai multe răspunsuri "nu știu" sunt la întrebările care vizează forme de învățământ la care românii au mai puțină experiență directă (de exemplu, la doctorat). Această posibilă explicație este susținută de faptul că pe măsură ce crește nivelul de educație al participanților la cercetare, scade și procentul celor care nu răspund. De exemplu, 43% dintre persoanele cu studii primare au răspuns "nu știu" la întrebarea cu privire la calitatea studiilor doctorale, pe când doar 28% dintre cei cu studii superioare au afirmat că nu știu să răspundă la această întrebare.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

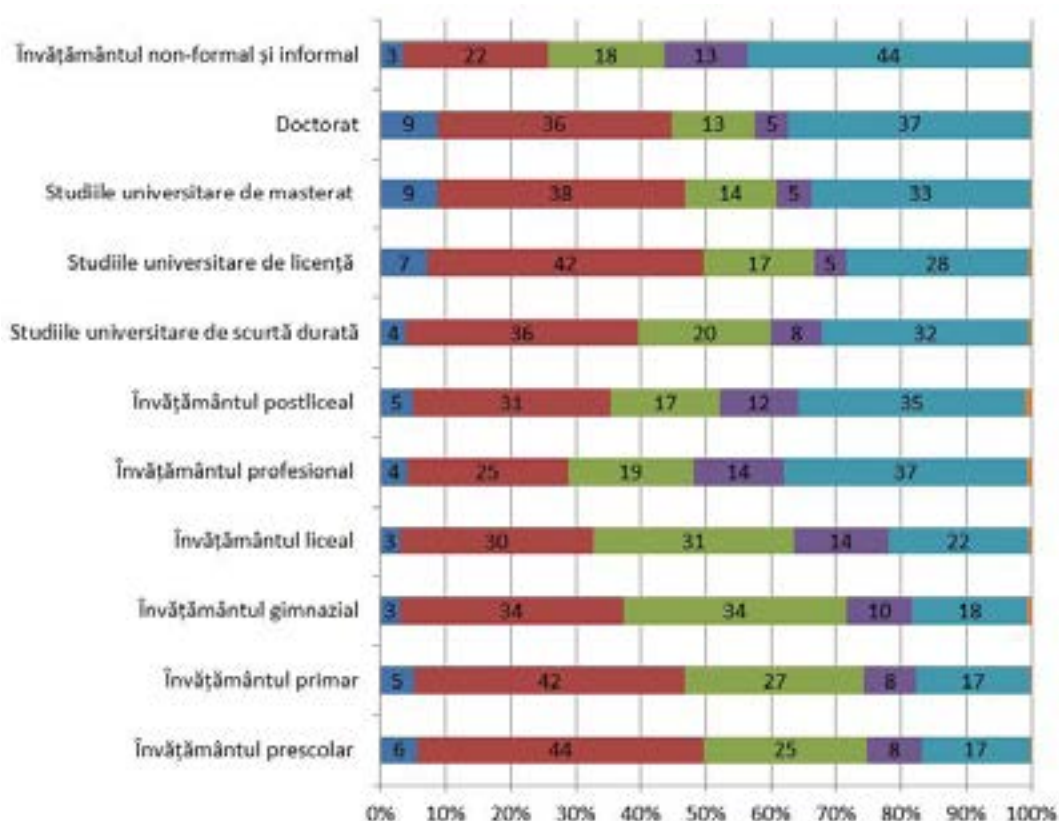

Figura 1. Cum considerați că este calitatea următoarelor tipuri de învățământ în România?

Opinia respondenților cu privire la calitatea diferitelor forme de învățământ din România poate fi relaționată cu opinia lor cu privire la diferențele calitative între școlile românești și cele din alte state ale Uniunii Europene (**Figura 2**).

De exemplu, 17% dintre persoanele participante la cercetare consideră că învățământul primar și gimnazial din România este mai performant decât cel din celelalte state membre, pe când 53% consideră că este puțin performant decât cel din alte state membre. Dincolo de numărul mare de răspunsuri "nu știu", putem observa că percepția privind calitatea nivelurilor de învățământ românesc este una negativă. Dacă luăm în considerare nivelul de educație, putem observa că procentul de răspunsuri "nu știu" scade pe măsură ce crește nivelul de educație al respondenților.

Persoanele cu studii superioare în comparație cu persoanele cu studii primare consideră că nivelurile de învățământ românesc sunt "ceva mai slabe" față de nivelurile de învățământ din alte state membre ale Uniunii Europene, dar consideră în procent mai mic că sunt "mult mai slabe". Prin urmare, răspunsurile persoanelor cu studii superioare sunt mai nuanțate, dar arată aceeași tendință de evaluare negativă a sistemului de învățământ din România (pe niveluri de învățământ).

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

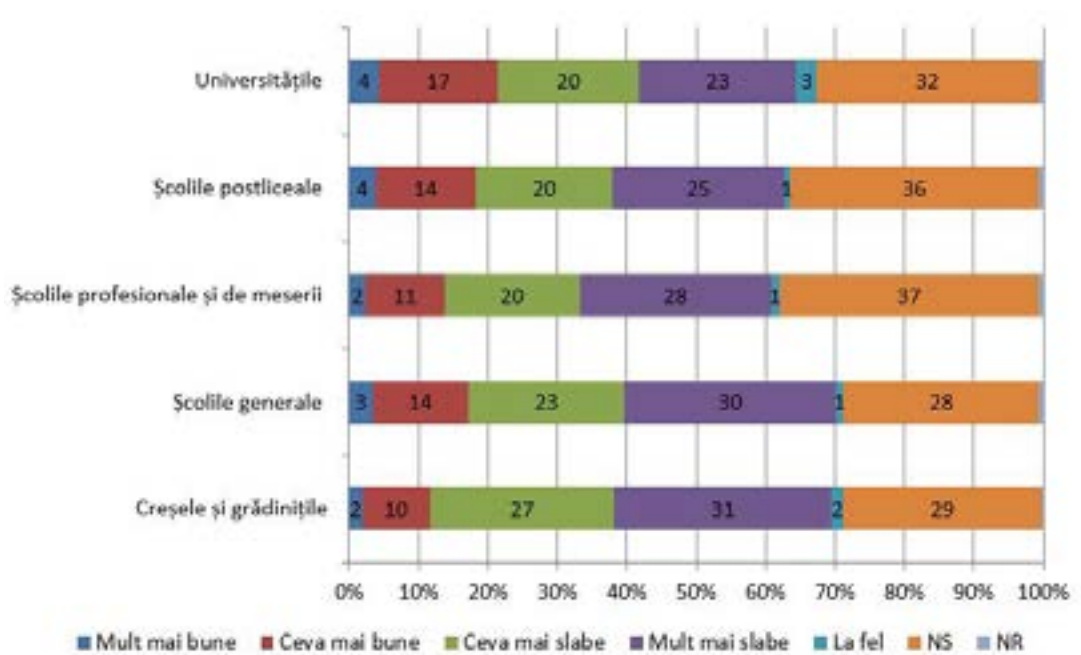

Figura 2. Cum considerați că sunt următoarele niveluri de învățământ din România, față de cele din restul Uniunii Europene?

Notă. Varianta de răspuns "la fel" nu a fost citită (răspuns spontan)

Una dintre soluțiile pentru creșterea calității actului educațional din România este atragerea de resurse umane bine pregătite și motivate să contribuie la formarea intelectuală și morală a noilor generații. La întrebarea referitoare la atractivitatea locurilor de muncă din sistemul de educație din România, majoritatea respondenților (57%) au răspuns că acestea sunt neatractive și doar o treime dintre participanții la cercetare le consideră atractive (**Figura 3**). Prin urmare, o atenție sporită trebuie acordată atragerii absolvenților de studii superioare să lucreze în sistemul de învățământ din România. Trebuie menționate și popularizate beneficiile de care se bucură cadrele didactice și contribuția pe care acestea o pot aduce la dezvoltarea comunității sau societății în ansamblu.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

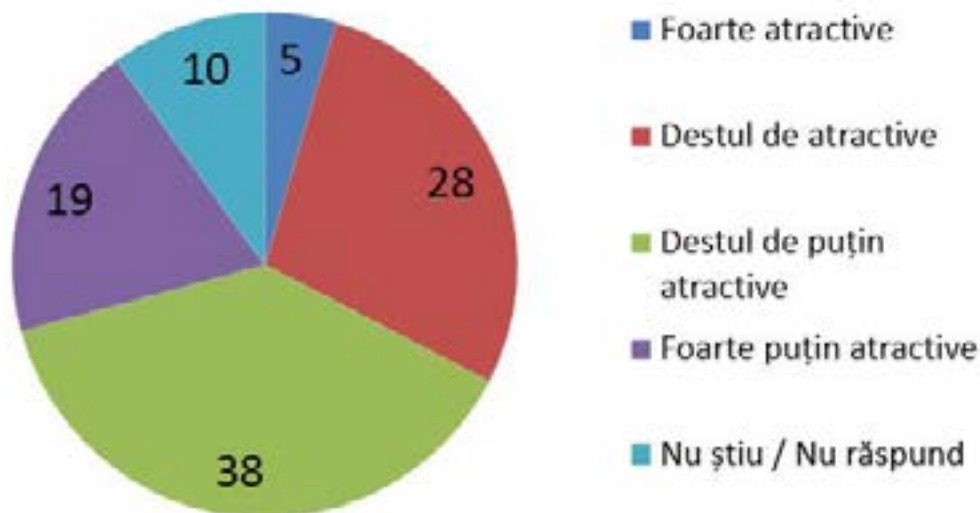

Figura 3. Cât de atractive considerați că sunt locurile de muncă în domeniul educației în România?

Sistemul de învățământ din România este perceput ca aducând beneficii elevilor ajutându-i să își găsească un loc de muncă (22%), dar mai ales îi ajută să își facă prieteni (46%). Prin urmare, beneficiile percepute sunt văzute mai degrabă în plan personal (**Figura 4**). Aceste date arată că există mai degrabă neîncredere în capacitatea învățământului românesc de a pregăti elevii sau studenții pentru piața muncii.

O opinie mai bună este cea referitoare la capacitatea școlii românești de a pregăti elevii pentru examenul de bacalaureat și pentru admiterea la facultate. Nivelul de educație al respondenților influențează evaluarea privind capacitatea școlii românești de a pregăti elevii sau studenții pentru piața muncii, persoanele cu studii superioare fiind mai critice cu privire la acest aspect comparativ cu persoanele cu studii medii sau cu studii primare (**Tabelul 1**).

	Primară	Medie	Superioară
Foarte mult	11.1%	4.7%	2.2%
Destul de mult	25.0%	16.4%	13.2%
Destul de puțin	14.8%	22.6%	29.4%
Foarte puțin	42.6%	50.8%	52.9%
NS	6.5%	5.4%	2.2%
NR		0.2%	

Tabel 1. Relația dintre nivelul de educație (primară, medie, terțiară) și gradul în care sistemul de învățământ românesc pregătește elevii /studenții pentru piața muncii

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

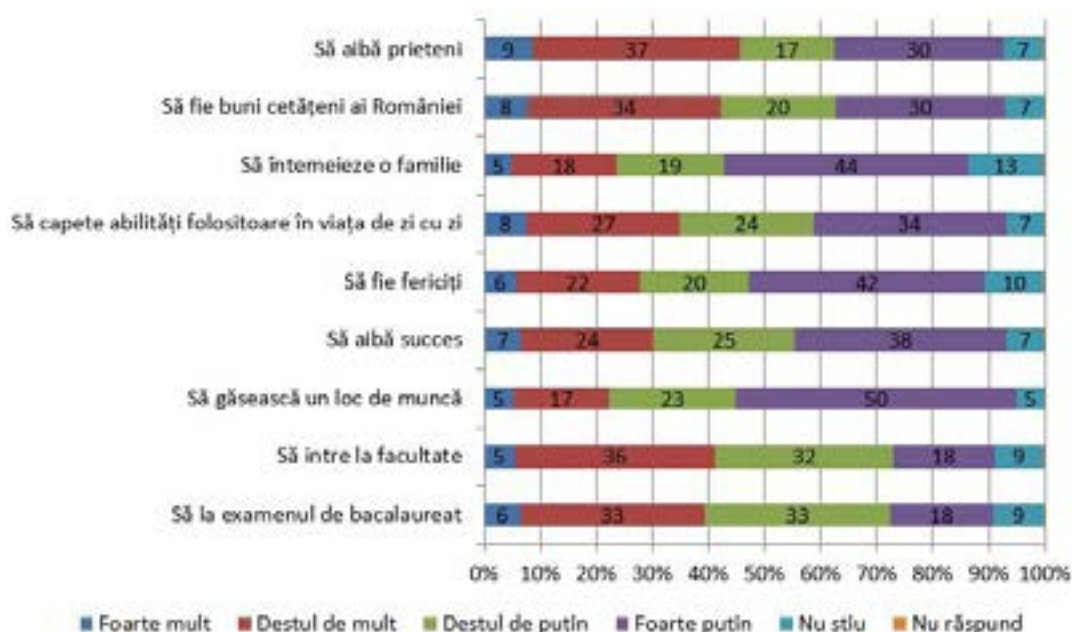

Figura 4. În ce măsură considerați că învățământul românesc îi ajută pe copii să... ?

Similar cu răspunsurile anterioare la întrebările privind calitatea învățământului românesc, participanții la cercetare au afirmat că sistemul de educație din România nu are dotările materiale corespunzătoare și nu primește suficiente fonduri de la stat (**Figura 5**).

De asemenea, aproximativ 40% dintre respondenți consideră că învățământul este o prioritate pentru reprezentanții instituțiilor statului român și este adecvat nevoilor societății și ale elevilor / studenților. Aproximativ jumătate dintre respondenții care și-au exprimat opiniile cu privire la sistemul de învățământ din România au afirmat că este performant, iar cealaltă jumătate că nu este performant.

Evaluarea de ansamblu a sistemului de învățământ românesc corelează cu opinia privind capacitatea acestuia de a oferi beneficii elevilor (**Tabelul 2**). Dacă analizăm Tabelul 2 putem sesiza că există corelații ridicate între opinia privind capacitatea sistemului de învățământ să-i facă pe elevi să aibă succes (definit la modul general) și opinia privind celelalte avantaje pe care le poate oferi sistemul de învățământ.

Dat fiind faptul că majoritatea universităților din România au eliminat examenul de admitere la facultate, tendința a fost ca respondenții care consideră că învățământul românesc îi ajută pe copii să ia examenul de bacalaureat să considere și că îi ajută să intre la facultate ($\rho=.72$, $p<.01$). O corelație ridicată ($\rho=.75$, $p<.01$) există și între opiniile privind aportul pe care sistemul de învățământ românesc îl are la succesul și la fericirea copiilor.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

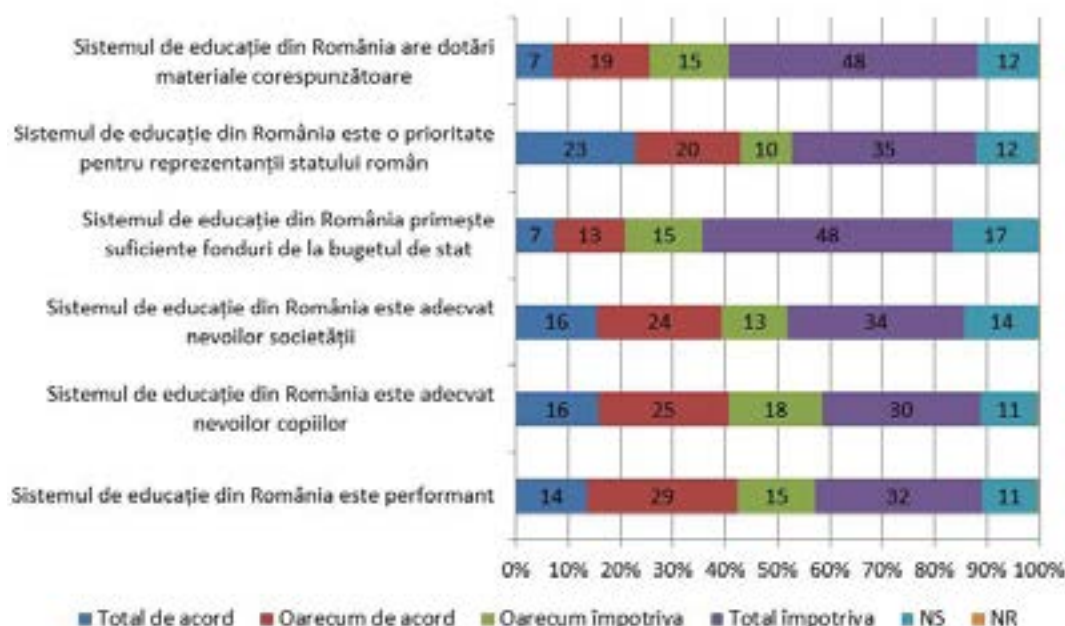

Figura 5. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații [..]?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Sistemul de educație din România este performant	1.000	.296**	.272**	.187**	.318**	.307**	.311**	.220**	.326**	.249**
2. Să ia examenul de bacalaureat	.296**	1.000	.724**	.313**	.368**	.381**	.355**	.189**	.401**	.266**
3. Să intre la facultate	.272**	.724**	1.000	.378**	.389**	.356**	.319**	.185**	.358**	.194**
4. Să găsească un loc de muncă	.187**	.313**	.378**	1.000	.675**	.584**	.540**	.492**	.467**	.370**
5. Să aibă succes	.318**	.368**	.389**	.675**	1.000	.748**	.672**	.570**	.609**	.514**
6. Să fie fericiți	.307**	.381**	.356**	.584**	.748**	1.000	.737**	.606**	.637**	.587**
7. Să capete abilități folositoare în viața de zi cu zi	.311**	.355**	.319**	.540**	.672**	.737**	1.000	.645**	.656**	.638**
8. Să întemeieze o familie	.220**	.189**	.185**	.492**	.570**	.606**	.645**	1.000	.543**	.616**
9. Să fie buni cetățeni ai României	.326**	.401**	.358**	.467**	.609**	.637**	.656**	.543**	1.000	.570**
10. Să aibă prieteni	.249**	.266**	.194**	.370**	.514**	.587**	.638**	.616**	.570**	1.000

** Corelația este semnificativă la nivel $p < 0.01$ (2-tailed)

Tabel 2. Corelații de tip Spearman între opinia privind performanța sistemului de învățământ din România și măsura în care acesta îi ajută pe elevi sau studenți să aibă anumite avantaje

Sistemul de învățământ a cunoscut, după căderea regimului comunist, multe schimbări legislative și un management mereu în schimbare. Aproape jumătate dintre participanții la cercetare au afirmat că în sistemul de învățământ din România au avut loc destul de multe sau foarte multe schimbări și aproximativ 40% dintre respondenți au afirmat că au fost puține sau foarte puține schimbări (Figura 6). Majoritatea respondenților (56%) consideră că aceste schimbări au fost mai degrabă proaste și numai 20% consideră că au fost mai degrabă bune. Prin urmare, respondenții sunt în general de acord că au existat multe schimbări în sistemul de învățământ din România cu efecte negative asupra învățământului românesc.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

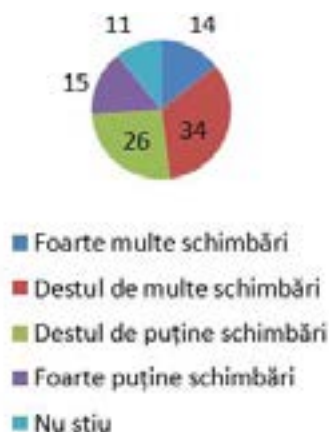

Figura 6. După părerea dumneavoastră, în ultimii 10 ani, în învățământul românesc au avut loc multe sau puține schimbări?

Figura 7. Credeți că aceste schimbări au produs rezultate mai degrabă bune sau mai degrabă proaste?

Paradoxal, atunci când participanții la cercetare au fost întrebați cât de mulțumiți sunt de educația pe care ei înșiși au primit-o în școlile pe care le-a urmat până în acest moment, aproape 90% au afirmat că sunt mulțumiți și foarte mulțumiți (**Figura 8**). Datele din eșantion arată că persoanele cu studii superioare sunt mai puțin mulțumite (10% au ales "destul de nemulțumit" în comparație cu 11% în rândul persoanelor cu studii primare și 6% în rândul persoanelor cu studii medii). Dar nu există diferențe în funcție de nivelul de educație al respondenților dacă luăm în considerare variantele de răspuns "foarte mulțumit" și "destul de mulțumit". Este important de menționat că persoanele mai în vârstă sunt mai mulțumite de educația primită în comparație cu persoanele mai tinere ($\rho = .30$, $p < .01$).

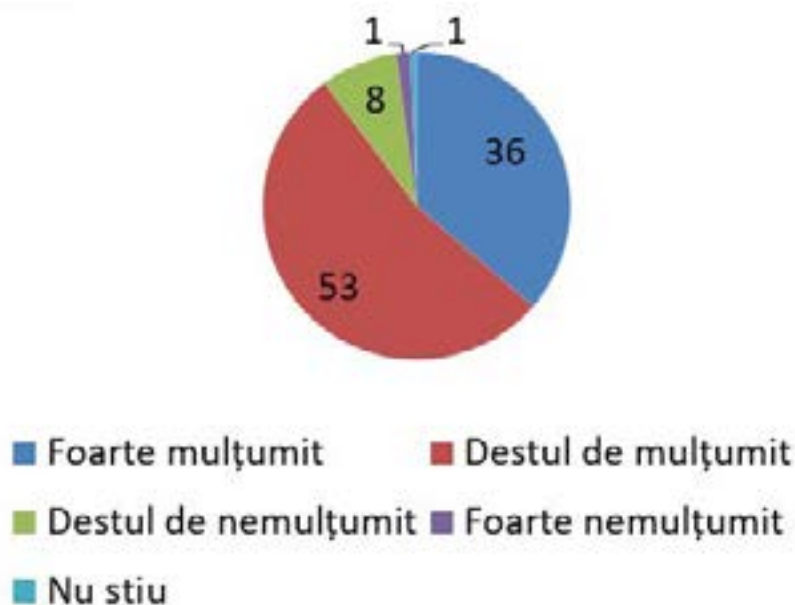

Figura 8. În general, cât de mulțumit(ă) sunteți de educația pe care ați primit-o, în școlile și la cursurile pe care le-ați urmat până în acest moment?

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Aproape o treime dintre respondenți (32%) au afirmat că au cel puțin un copil la școală. Majoritatea participanților la cercetare (53%) au afirmat că sunt mulțumiți și 22% au afirmat că sunt foarte mulțumiți de educația primită de copiii lor (**Figura 9**). Dacă luăm în considerare răspunsurile la întrebarea referitoare la satisfacția privind școlile și cursurile urmate de ei înșiși, putem observa că se menține o tendință generală de a evolua pozitiv învățământul din România pe baza experienței directe. Dacă luăm în considerare nivelul de educație al părinților putem observa că persoanele cu studii superioare tind să fie destul de mulțumite de educația copiilor lor (70%).

	Educația părinților			Total
	Primara	Medie	Superioara	
Foarte mulțumit	31%	23%	16 %	22%
Destul de mulțumit	43%	57%	70%	57%
Destul de nemulțumit	23%	15%	8%	15%
Foarte nemulțumit	5%	6%	6%	6%

Notă. Datele sunt rotunjite și nu cuprind răspunsurile „nu știu” și „nu răspund”

Tabel 3. Relația dintre nivelul de educație al părinților și gradul de mulțumire cu educația propriilor copii

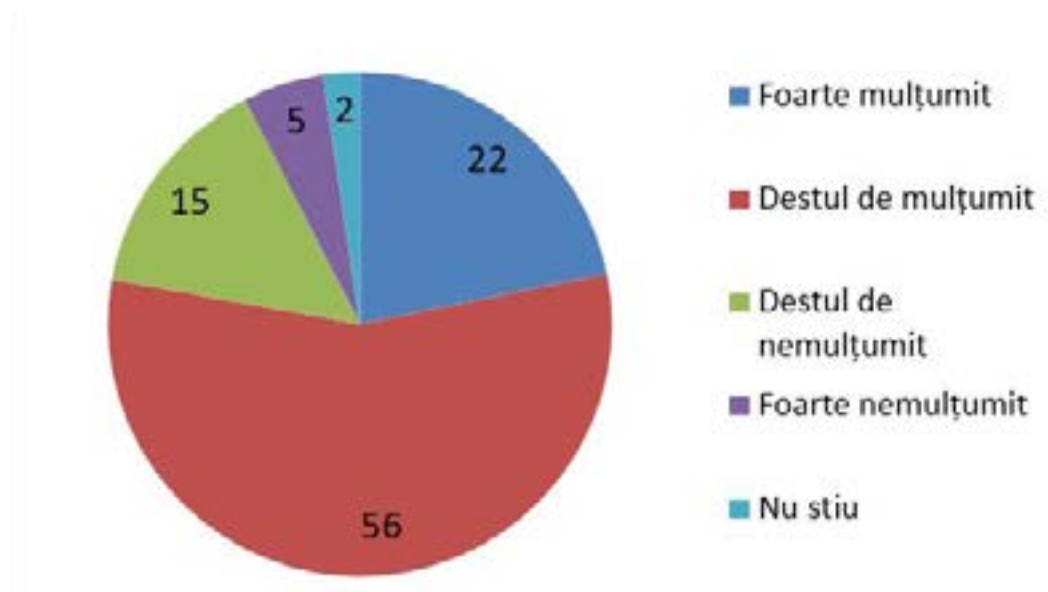

Figura 9. Cât de mulțumit sau nemulțumit sunteți de educația primită de copilul dumneavoastră?

Importanța pe care oamenii o acordă educației poate fi măsurată și prin nivelul de educație (primar, secundar sau terțiar) pe care îl doresc pentru copiii lor. Majoritatea respondenților (71%) își doresc ca nivelul de educație al copiilor lor să fie cel puțin studiile de licență (**Figura 10**). Mai mult, 28% spun că și-ar dori ca ultima școală absolvită de copiii lor să fie doctoratul. Așa cum era de așteptat, nivelul de educație al părinților corelează semnificativ cu nivelul de educație pe care îl doresc pentru copiii lor, însă această corelație este slabă ($\rho=0.11$, $p < 0.01$). Prin urmare există o tendință generală a românilor să considere că este necesar să ai un nivel de educație cât mai ridicat (cel puțin studii de licență).

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Figura 10. Dacă aveți sau ați avea un copil acum la școală, până la ce nivel l-ați sfătui să studieze?

Referitor la opiniile participanților la cercetare cu privire la principalele probleme cu care se confruntă învățământul românesc, putem spune că sunt două probleme considerate ca prioritare: indisciplina elevilor și incompetența sau indiferența profesorilor (**Figura 11**). La acestea se adaugă, corupția, politizarea învățământului și salariile mici ale profesorilor. Prin urmare, dincolo de salariile mici ale profesorilor, cele mai multe probleme au în vedere elemente legate de relațiile interumane.

Dacă luăm în considerare nivelul de educație al respondenților, putem observa că persoanele cu studii superioare sunt mult mai exigente privind pregătirea profesorilor și consideră în mai mică măsură că indisciplina elevilor este principala problemă a școlii românești (**Tabelul 4**). O altă diferență semnificativă este cea referitoare la procentul persoanelor care au afirmat că nu știu care este principala problemă a învățământului românesc. Peste un sfert dintre respondenții cu studii primare (27%) și doar 6% dintre absolvenții de studii superioare consideră că nu știu care este principala problemă a învățământului românesc. Dacă luăm în considerare vârsta respondenților, observăm că persoanele cu vârsta medie de peste 50 de ani consideră în mai mare măsură că politizarea și indisciplina elevilor sunt probleme cu care confruntă învățământul românesc.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

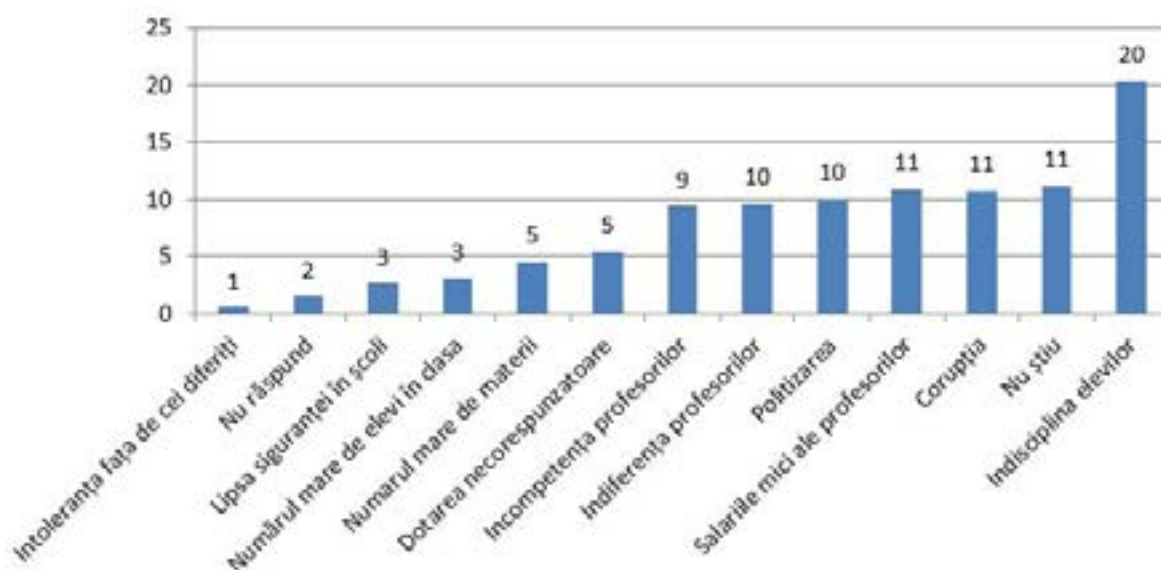

Figura 11. Dintre următoarele [...], care considerați că este principala problemă a școlii românești?

	Primară	Medie	Superioară	Vârsta medie
Corupția	8%	12%	9%	43.7
Numărul mare de materii	4%	5%	4%	43.8
Indiferența profesorilor	12%	8%	13%	43.7
Incompetența profesorilor	4%	10%	12%	45.1
Politizarea	4%	9%	19%	50.8
Dotarea necorespunzătoare	6%	5%	7%	45
Lipsa siguranței în școli	1%	3%	1%	41.6
Intoleranța față de cei diferiți	0%	0%	1%	32
Indisciplina elevilor	19%	23%	13%	50
Salariile mici ale profesorilor	14%	11%	10%	46.9
Numărul mare de elevi în clasă	1%	4%	3%	45.8
Nu știu	27%	9%	6%	53.9
Nu răspund	1%	2%	1%	57.8

Tabel 4. Relația dintre nivelul de educație, vârsta și opinia privind cea mai importantă problemă cu care se confruntă învățământ românesc

Majoritatea persoanelor din eșantion cred în existența unui Dumnezeu (57%), procentul este mai ridicat în rândul persoanelor cu studii primare (74%) și mai scăzut în rândul persoanelor cu studii superioare (42%) (**Tabelul 5**). În schimb, cu cât crește nivelul de educație, cu atât este mai prezentă credința într-un spirit sau o forță a vieții. Nivelul de educație mai ridicat este asociat, de asemenea, cu un nivel al fericirii mai ridicat (**Tabel 6**).

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

	Nivelul de educație			Total
	Primară	Medie	Superioară	
Există un Dumnezeu întrupat într-o ființă	73.8%	56.7%	42.3%	56.5%
Există un spirit sau o forță a vieții	23.4%	29.3%	32.8%	29.1%
Nu cred ca există un spirit, Dumnezeu sau forță a vieții	0.9%	7.2%	8.8%	6.7%
Nu știu / Nu răspund	1.9%	6.9%	16.1%	7.7%

Tabel 5. Procentul celor care cred sau nu în existența lui Dumnezeu în funcție de nivelul de educație

	Nivelul de educație			Total
	Primara	Medie	Superioara	
Foarte fericit	11.0%	10.4%	15.3%	11.3%
Destul de fericit	60.6%	69.6%	77.4%	69.7%
Destul de nefericit	23.9%	15.9%	6.6%	15.4%
Foarte nefericit	2.8%	2.2%		1.9%
Nu știu / Nu răspund	1.8%	2.0%	0.7%	1.8%

Tabel 6. Relația dintre nivelul de fericire și nivelul de educație

Nivelul de fericire exprimat de respondenți luând în considerare toate aspectele vieții lor corelează cu gradul de satisfacție cu privire la avantajele oferite de sistemul de învățământ din România (**Tabel 7**). Chiar dacă aceste corelații sunt slabe, rezultatele cercetării arată că evaluarea sistemului de învățământ depinde nu doar de ce oferă acesta, ci și de o stare de bine generală care determină o evaluare mai bună a învățământului din România.

	Să ia examenul de bacalaureat	Să intre la facultate	Să găsească un loc de muncă	Să aibă succes	Să fie fericiți	Să capete abilitați folositoare în viața de zi cu zi	Să întemeieze o familie	Să fie buni cetățeni ai României	Să aibă prieteni
Fericire	.08*	.08*	0.01	.07*	.17**	.15**	.10**	.15**	.21**

Tabel 7. Corelații Spearman între fericirea respondenților și opinia lor privind avantajele oferite absolvenților sistemului de educație din România

5. Concluzii

Rezultatele cercetării arată că există tendința de a evalua negativ sistemul de învățământ din România. Mai mult, acesta este evaluat ca fiind mai puțin performant în comparație cu sistemele de învățământ din alte state membre ale Uniunii Europene. Totuși, când persoanele din eșantion au fost invitate să evalueze experiența lor în sistemul de învățământ românesc, majoritatea respondenților au afirmat că sunt mulțumiți și foarte mulțumiți. Mai mult, majoritatea persoanelor intervievate sunt mulțumite și foarte mulțumite de ce le oferă copiilor lor școala românească. Aceste lucruri pot fi explicate prin diferența dintre climatul de opinie publică privind învățământul românesc și cunoașterea acestuia ca rezultat al experienței directe (în calitate de elev sau părinte).

Nivelul de educație și vârsta sunt variabile socio-demografice care influențează evaluările privind învățământul din România. În general, persoanele cu studii superioare sunt mai critice cu privire la învățământul românesc, iar persoanele mai în vârstă au uneori evaluări diferite cu privire la problemele cu care se confruntă sistemul de învățământ din România. Dincolo de aceste variabile demografice, sunt și alte aspecte pe care trebuie să le luăm în considerare. De exemplu, starea de fericire a respondenților influențează opinia lor privind calitatea învățământului românesc.

6. Bibliografie

Comisia Europeană. (2010). Europe 2020. **A strategy for smart, sustainable and inclusive growth**. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC2020&from=en>

Frunzaru, V. (2012). **Ocuparea forței de muncă. Politici europene**. București: Editura Tritonic.

Frunzaru, V. (2015). **Despre necesitatea parteneriatului dintre universitate și comunitate**. Sfera Politicii, 4(186), 83-91.

Putnam, R. D., Leonardi, R. și Nanetti, R. Y. [1993](2001). **Cum funcționează democrația? Tradiții civice ale Italiei moderne**. Iași: Editura Polirom.

Schifirneț, C. (2007). **Formele fără fond, un brand românesc**. București: comunicare.ro.

WWW.STAREA-NATIUNII.RO

INFO@STAREA-NATIUNII.RO